

MIDTVEISRAPPORT NORGES ARKITEKTER

ET SAMARBEIDSPROSJEKT MELLOM AFAG, NAL, NIL OG NLA

INNHold

Til medlemmene	side 02
1. Hvorfor Norges Arkitekter?	side 03
2. Prosessen til nå	side 04
3. Definisjoner	side 05
4. Medlemsstatistikk	side 05
5. Norges Arkitekter - en presisering	side 08
5.1 Formål	side 08
5.2 Verdigrunnlag	side 08
5.3 Hovedoppgaver	side 08
5.4 Medlemskap og opptakskriterier	side 10
5.5 Tittel og tittelbeskyttelse	side 10
5.6 Norges Arkitekter som partsrepresentant i arbeidsmarkedet	side 11
5.7 Organisasjon	side 11
5.7.1 Felles organisering	side 11
5.7.2 Lokalforeninger	side 12
5.8 Administrasjon	side 12
5.9 Internasjonalt samarbeid	side 12
6. Veien videre	side 14

SAMARBEIDSPROSJEKTET NORGES ARKITEKTER MIDTVEISRAPPORT

desember 2013

NORGES ARKITEKTER

En ny organisasjon for alle landets arkitekter, interiørarkitekter og landskapsarkitekter.

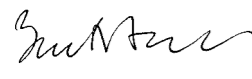
Til medlemmene

Styrene i Arkitektenes fagforbund (AFAG), Norske arkitekters landsforbund (NAL), Norske interiørarkitekters og møbelde-signeres landsforening (NIL) og Norske landskapsarkitekters forening (NLA), ønsker å samle arkitektprofesjonene. Gjennom samarbeidsprosjektet Norges Arkitekter, viderefører vi arbeidet med å etablere en ny felles organisasjon. Vi mener at dette er den beste måten å møte fremtidens utfordringer på.

Det understrekes at Norges Arkitekter blir en *ny felles interesseorganisasjon* som skal erstatte de fire eksisterende. Dette er med andre ord ikke en fusjonsprosess der forskjellige virksomheter legges sammen og rasjonaliseres. Kjerneverdiene i organisasjonenes virksomhet vil gjenfinnes i Norges Arkitekter. Samtidig er målsettingen å etablere en ny organisasjon, tilpasset morgendagens økende krav til effektivt interessearbeid.

I prospektet Norges Arkitekter, publisert tidligere i år, la vi fram visjonen for den nye organisasjonen. AFAG, NAL, NIL og NLA arbeider nå videre med å utvikle innhold og konkrete løsninger for Norges Arkitekter.

På vegne av styrene i AFAG, NAL, NIL og NLA
Oslo, desember 2013

Arkitektenes fagforbund
Bent Aaby, styreleder

Norske arkitekters
landsforbund
Kim Skaara, president

Norske interiørarkitekters
og møbelde-signeres landsforening
Siv Senneset, president

Norske landskapsarkitekters
forening
Kathrine Strøm, president

Status i arbeidet presenteres i denne rapporten. Fortsatt gjenstår mange avklaringer.

Det å etablere en ny organisasjon er en modningsprosess der område for område presiseres suksessivt. En endelig løsning presenteres i sluttrapporten, som skal være klar primo mars 2014.

Denne rapporten består av tre deler: Den første (punktene 1–4) omhandler hvorfor Norges Arkitekter skal etableres, prosessen så langt, definisjoner og medlemsstatistikk. Den andre (punkt 5) er en presisering av prospektet. Her er sentrale temaer Norges Arkitekters formål, verdigrunnlag, hovedoppgaver, kriterier for medlemskap, tittel og tittelbeskyttelse. Rapporten avsluttes med en siste del (punkt 6) som kort beskriver den videre prosessen.

Styrene ønsker at samarbeidsprosjektet skal være preget av åpenhet og involvering. Derfor oppfordres alle medlemmer til å bidra aktivt i prosessen, gjennom debatter, medlemsmøter, kontakt med styringsgruppen, eller på: norgesarkitekter@arkitektur.no.

1 HVORFOR NORGES ARKITEKTER?

Gjennom etableringen av Norges Arkitekter blir profesjonen bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer. På tvers av tradisjonelle skillelinjer, får alle arkitekter en sterk organisasjon som vil arbeide for felles faglige, sosiale og økonomiske interesser for medlemmene.

Spørsmål som omhandler arkitektur i vid forstand, og arkitekters vilkår, skal behandles under ett og mer i sammenheng med hverandre. Alle spørsmål relatert til arkitektur, skal behandles etter felles målsetninger og strategier. På denne måten blir det lettere å velge felles prioriteringer og fokusere på spesifikke mål. Norges Arkitekter skal tilby en bredere plattform for debatt, med en klar agenda.

Norges Arkitekter skal fremstå med mer energi, kraft og tyngde enn organisasjonene makter hver for seg i dag. En ny felles organisasjon vil ta større initiativ i enkeltsaker knyttet til arkitektur og arkitekters arbeidsfelt. Budskapet blir tydeligere i forhold til media, myndigheter og allmennheten. Det vil ikke lenger være tvil om hvilken organisasjon som skal uttale seg i spørsmål om arkitektur, og hvilke prioriteringer som er viktigst til enhver tid.

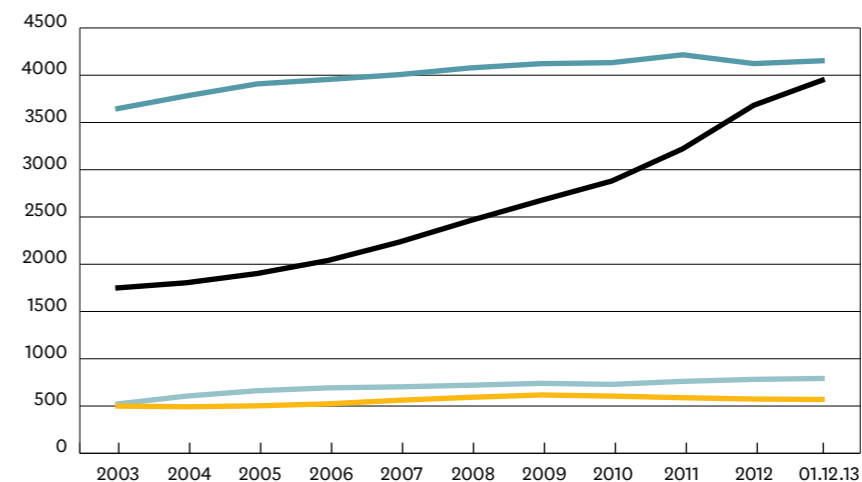
Norges Arkitekter får en sterkere legitimitet gjennom en økt oppslutning blant de fleste av landets arkitekter. Størrelse teller mye i organisasjonslivet. Samtlige medlemmer får bedre service gjennom gunstige fremforhandlede avtaler. Det gjelder alt fra konkrete medlemsfordeler, faglig utvikling og etterutdanning, til juridisk bistand til både ansatte og foretakseiere, og rådgivning i lønns- og arbeidsvilkår.

En ny, fleksibel og profesjonalisert organisasjon skal tilpasses dagens og kommende arkitektgenerasjoner. Norges Arkitekter skal yte kontinuerlig interesseovervåking for sine medlemmer og sørge for at samfunnsmessige endringer som påvirker faget fanges opp, for tidlig påvirkning og eventuell korrigerende.

Tiden har også kommet til å finne mer hensiktsmessige og fremtidsrettede lokaler. Arkitektenes Hus fungerer i dag som felles tilholdssted for AFAG, NAL, NIL og NLA. Det nye Arkitekturhuset skal være et aktivt og levende senter for arkitektur, og bidra til å sikre Norges Arkitekter den posisjonen organisasjonen skal ha i fremtiden.

En ny, fleksibel og profesjonalisert organisasjon skal tilpasses dagens og kommende arkitektgenerasjoner

2 PROSESSEN TIL NÅ

Styrene i AFAG, NAL, NIL og NLA er enige om å arbeide videre med en ny arkitektorganisasjon med arbeidstittelen Norges Arkitekter.

Styrene har sluttet seg til styringsgruppens anbefalte framdriftsplan som viser hvordan prosessen skal gjennomføres og når den nye organisasjonen skal være etablert.

NLA arbeider fortsatt med et alternativ som eventuelt vil innebære at de blir stående utenfor fellesorganisasjonen.

Styringsgruppen for prosjektet består av Bent Aaby (leder i AFAG), Kim Skaara (president i NAL), Siv Senneset (president i NIL) og Kathrine Strøm (president i NLA). Kim Skaara er leder for styringsgruppen. Styringsgruppen møtes normalt annenhver uke og har tilnærmet daglig kontakt på mail og telefon.

En ekstern prosessleder, Øyvind Sørbrøden, er engasjert for å hjelpe styringsgruppen med å føre arbeidet fremover. Helle Benedicte Berg bistår prosjektet med å slutføre rapportene og utarbeide kommunikasjonsmaterieill.

Tidligere forbundsdirektør i Sveriges Arkitekter, Staffan Carenholm, bidrar som rådgiver i ulike faser av prosessen.

I tillegg er det oppnevnt noen ansvarlige som utreder ulike enkelttemaer. Disse temaene gjelder blant annet medlemskapskriterier, tittelbeskyttelse og politisk påvirkningsarbeid. Konklusjonene vil fremgå av sluttrapporten.

De fire administrasjonene er involvert i prosjektet gjennom bistand med delutredninger og diverse underlagsmateriale.

Styringsgruppen holder jevnlig felles informasjonsmøter med alle ansatte i Josefines gate 32/34 for å sikre at de holdes løpende orientert om utviklingen.

Av andre aktiviteter i prosjektet, er det så langt gjennomført fellessamlinger med styringsgruppen og de administrative lederne samt møter med tillitsvalgte og ledere i lokalforeningene. I tillegg har det vært løpende dialog med ressurspersoner og miljøer som har bidratt med råd, blant annet de nordiske søsterorganisasjonene.

Det holdes løpende kontakt med Arkitektbedriftene i Norge (AiN) underveis i prosessen. AiN retter innsatsen primært mot byggenæringen. I tillegg er en av AiNs hovedoppgaver å ivareta bedriftenes og arbeidsgivernes interesser. Enkelte av disse prioriteringene vil kunne virke motstridende i forhold til strategien for Norges Arkitekter. Det er således fortsatt ikke aktuelt for AiN å delta i dette prosjektet.

Samarbeidsprosjektet har jevnlig vært omtalt i Arkitektnytt. Prosjektet har fått en egen side i årets to siste papirutgaver for å sikre løpende informasjon til medlemmene. Dette fortsetter frem til sluttrapporten er klar og uravstemning avholdt.

De fire organisasjonene har utarbeidet en omforent kommunikasjonsplan for å ivareta helhetlig og jevn informasjon til alle medlemmene. Dette er viktig for å sikre en åpen og interaktiv dialog underveis. Prospektet og annen relevant informasjon er gjort lett tilgjengelig gjennom organisasjonenes nettsider og nyhetsbrev.

3 DEFINISJONER

Medlemmene i Norges Arkitekter kommer i hovedsak til å bestå av de tre arkitektgruppene: arkitekter, landskapsarkitekter og interiørarkitekter.

Disse utdannes i dag ved ulike universiteter og høyskoler. På tross av noe ulik utdanningsbakgrunn, har gruppene et felles profesjonsområde i det å utforme våre fysiske omgivelser.

I arbeidet med å etablere Norges Arkitekter, vektlegger styrene at de tre gruppene skal ha likeverd i den nye organisasjonen. Gjensidig respekt og anerkjennelse danner utgangspunktet for et felles interessearbeid. Det innebærer at de mindre gruppenes fagfelt og interesser skal løftes frem på lik linje med øvrige, nettopp for å sikre bredde og en helhetlig faglig profil på organisasjonens virke.

Siden det er omstendelig og tungvidt å referere til alle tre gruppene i den følgende beskrivelsen av Norges Arkitekter, benyttes **arkitekter** som et samlende begrep. På samme måte benyttes **arkitektur** som felles uttrykk for plan, bygnings-, landskaps-, og interiørarkitektur.

I prospektet er Norges Arkitekter beskrevet som både en fagideell organisasjon og et fagforbund. Disse begrepene ble brukt for å tydeliggjøre at Norges Arkitekters formål omfatter både arkitekturen og arkitektene. I fortsettelsen vil vi beskrive den nye virksomheten som en **interesseorganisasjon**, for alle arkitektene.

4 MEDLEMMER

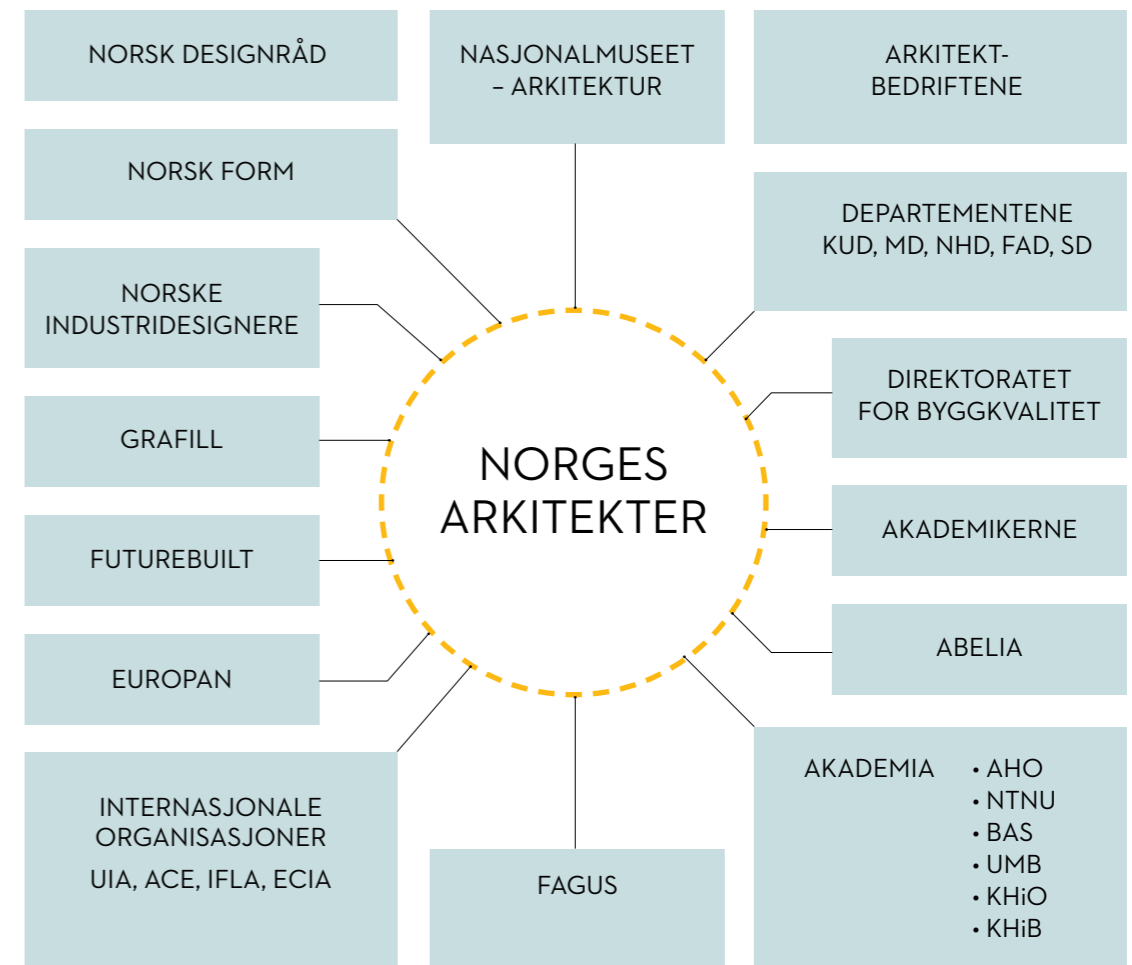
Totalt antall medlemmer i AFAG, NAL, NIL og NLA per 01.12.2013, fordelt på ordinære medlemmer, pensjonister og studenter.

	NAL	AFAG	NLA	NIL
Ordinære medlemmer	2959	3042	610	407
Pensjonister	650	142	36	80
Studenter	545	772	70	62
Totalt	4154	3956	716	549

Samlet har alle organisasjonene i dag ca. 9500 medlemmer, men bak tallene skjuler det seg mange dobbeltmedlemskap. AFAGs undersøkelser tilsier at omlag 60 prosent av deres medlemmer også har valgt å være medlem av NAL, NIL eller NLA. Det finnes også eksempler på enkelte som er medlem i både NIL/NAL, og NLA/NAL. Den delen av NLA's medlemmer som også er medlemmer av et fagforbund, er i dag hovedsakelig organisert i AFAG eller Naturviterne. TEKNA organiserer en gruppe på nærmere 500 arkitekter og landskapsarkitekter, primært ansatte i de største konsulentfirmaene.

NORGES ARKITEKTER SAMARBEIDSPARTNERE

NORGES ARKITEKTER

– EN PRESISERING

I dette kapitlet utdyper vi flere sentrale temaer enn hva vi tidligere har gjort, og det som ble omtalt i prospektet. Målsetningen er å beskrive Norges Arkitekter med større tydelighet.

Noen aktuelle problemstillinger, som blant annet opptakskriterier og medlemskapsvilkår, gjenstår å videreutvikle og presisere. Flere temaer vil utredes nærmere i forkant av slutt-rapporten. I den vil det fremgå et komplett prinsippprogram, som vil danne et solid fundament for den nye organisasjonens frem-tidige strategiplaner.

5.1 FORMÅL

Norges Arkitekter skal være en samlende, aktiv og tydelig organisasjon for sine medlemmer, med et tosidig formål: Sikre best mulige betingelser for faget, samtidig som det skal arbeides for best mulige betingelser for det enkelte medlem, ulike medlemsgrupper, og medlemsmassen i sin helhet.

Norges Arkitekter vil virke som en interesseorganisasjon for sine medlemmer innenfor alle arkitekturrelaterte områder, med unntak av arbeidsgiverspørsmål. Disse vil, som i dag, bli ivare-tatt av Arkitektbedriftene i Norge.

Norges Arkitekter skal, på vegne av sine medlemmer, vise at arkitekter kan, bør og vil ta samfunnsansvar. Norges Arkitekter skal synliggjøre at arkitektene bidrar til en bærekraftig sam-funnsutvikling. Norges Arkitekter skal tydeliggjøre arkitektenes fagkompetanse og roller i en samtid med stadig endrede og nye krav og forventninger.

5.2 VERDIGRUNNLAG

Arkitekter har et fundamentalt ansvar i samfunnsbyggingen. Landskap, bygg, anlegg og omgivelsenes form, funksjon og inn-byrdes sammenheng er av avgjørende betydning for mennes-kers trivsel og livsmiljø. Arkitekter skal ivareta bærekraft på alle nivåer i sin yrkesutøvelse. Fornuftig areal- og materialbruk, energiforbruk og avfallsreduksjon er og blir sentrale tema. Arkitektene skal etterstrebe løsninger som gir vakre, varige og velfungerende omgivelser, tilrettelagt for alle. Dette vil være den faglige plattformen for den nye organisasjonen.

I Norges Arkitekter vil det inngå flere fagmiljøer basert på utdanning, interesse og yrkesutøvelse. Gjensidig respekt og balanse skal prege virksomheten. Det skal være likeverd for alle gruppene.

I verdigrunnlaget ligger ambisjonen om både å være en organi-sasjon som sikrer faglige interesser, samtidig som man ivaretar medlemmenes samlede behov og sikrer tilfredsstillende lønns- og arbeidsvilkår for alle arkitektene.

Norges Arkitekter skal baseres på et felles verdigrunnlag i arbeidet for å fremme gode omgivelser og god arkitektur. Organisasjonen skal arbeide for at vilkårene for å være arkitekt og utøve arkitektfaget er best mulig, på samtlige plan og nivåer; økonomisk, politisk, kunnskapsmessig og sosialt.

Norges Arkitekter vil videreføre og styrke det etiske regelverket som er utarbeidet for medlemmene i AFAG, NAL, NIL og NLA. Dette, sammen med medlemmenes fagutøvelse, kompetanse og utdanningsbakgrunn, utgjør selve fundamentet for en profesjonell yrkesutøvelse som arkitekt og er en forutsetning for tillit mellom medlemmene, og til profesjonen sett under ett.

5.3 HOVEDOPPGAVER

Norges Arkitekter skal utføre sine oppgaver og nå definerte mål ved å arbeide på mange nivåer og gjennom flere kanaler. Norges Arkitekter skal:

5.3.1 Utvikle og styrke det politiske påvirkningsarbeidet. Gjennom Norges Arkitekter skal det sørges for økt innflytelse og tydeligere posisjonering i politiske saker innenfor definerte satsingsområder. Arkitektene skal sette dagsorden og bidra til å definere overordnede politiske prioriteringer knyttet til arkitekturfeltet.

Organisasjonen skal være et naturlig kontaktledd mellom profesjonen og offentlige myndigheter, og en sentral høringsinstans i forbindelse med forslag som medfører endringer for faget og medlemmenes rammebetingelser.

5.3.2 Gi høy prioritet til arbeidet med økt arkitekturforstå-else hos landets lokalpolitikere. Det skal arbeides for å øke andelen arkitektfaglig kompetanse i forvaltningen i kommunene. Målet skal være å legge til rette for at alle kommunale adminis-trasjoner har arkitekter i plan- og byggesaksbehandlingen. Det skal samtidig arbeides for at offentlige anskaffelser fra

stat og kommune forvaltes med forbedret kvalitet gjennom større satsing på bestillerkompetanse som også innebærer arkitektfaglig bakgrunn.

5.3.3 Medvirke til å skape gode plan- og byggeprosesser som leder til god arkitektur og tilfredsstillende vilkår for utøverne, gjennom blant annet håndtering av kvalitetsspørsmål, forhandlingsformer, standarder og normer. Alt dette i dialog med politiske organer og øvrige aktører i byggebransjen.

5.3.4 Overvåke lovforslag og utredninger på områder knyttet til planlegging, bygg og forvaltning. Gjennom opinionspåvirkning, utredningsvirksomhet og representasjon i politiske sammenhenger, skal det arbeides for et velfungerende regelverk som ivaretar alle arkitektens interesser.

5.3.5 Avgi uttalelser på vegne av en bredt sammensatt medlemsgruppe. Ved å samle ressursene, opparbeides større tyngde og gjennomslagskraft enn ved separate og mulig sprikende uttalelser.

5.3.6 Være en aktiv deltaker i den offentlige debatten og videreutvikle arbeidet med informasjonsformidling. Norges Arkitekter skal tale arkitektens sak i media, sette arkitektur ytterligere på dagsorden, og bidra til kunnskapsspredning og kompetanseheving om arkitektur gjennom informasjonsformidling, både overfor medlemmer, et arkitekturinteressert publikum og offentligheten forøvrig.

5.3.7 Være det viktigste kontaktpunktet for media i arkitek-turspørsmål og arbeide med arkitekturformidling mot offent-ligheten og tverrfaglige miljøer ved videreutvikling av eksiste-rende tidsskrifter, publikasjoner, åpne kurs, seminarer, studieturer og nettbaserte formidlingskanaler.

5.3.8 Videreutvikle og styrke engasjementet i spørsmål knyttet til arkitektutdanningen. Dette omfatter grunnutdanningen ved skolene, etterutdanningen, videreutdanningen og FOU. De ulike faggruppene innenfor Norges Arkitekter skal, i tillegg til et generelt og overordnet tilbud, tilbys relevant og aktuell kompetansetilførsel på bakgrunn av utdanningstilhørighet og profesjonsutøvelse.

Økende spesialisering innen arkitektfagene understreker nød-vendigheten av en samlende organisasjon som ivaretar helheten innen fagområdet. Behovet for systematisk etterutdanning er avgjørende for å møte myndighetenes krav til arkitekters virkeområder. Norges Arkitekter skal initiere programmer som ivaretar behovet for en bevisst og forutsigbar påbygging av hvert enkelt medlems kompetanseprofil.

5.3.9 Arbeide for å styrke lokalforeningene. Aktive lokalfore-ninger med hyppig kontakt med lokale myndigheter er avgjø-rende for at Norges Arkitekter skal kunne nå sine mål. Flere av lokalforeningene har allerede etablert et formalisert samarbeid på tvers av arkitektdisipliner og fungerer som en form for pilot-prosjekter for hvordan den nye organisasjonens lokale forgre-ninger kan fungere.

5.3.10 Tilby medlemmer god bistand i spørsmål relatert til arbeidsmarkedet, tilby ansatte medlemmer interesseovervåking og medlemservice gjennom forhandlinger, kollektive avtaler, avtale- og ansettelsesspørsmål, lønnsrådgivning, gode tilbud knyttet til pensjoner, forsikringer og rådgivning i spørsmål vedrørende ansettelsesforholdet.

5.3.11 Yte service til arbeidsledige og arbeidssøkende med-lemmer, og gi individuelt tilpasset veiledning.

5.3.12 Tilby service og interesseovervåking for studentmed-lemmer, gjennom engasjement i utdanningsspørsmål, spørsmål knyttet til studier i utlandet, studiefinansiering og i spørsmål om relevant videreutdanning. Egen studentavdeling opprettes for å ivareta studentenes interesser i organisasjonen.

5.3.13 Være en organisasjon som har et trygghets- og tilhø-righetsskapende miljø for nyutdannede arkitekter.

5.3.14 Utvikle og styrke arbeidet med formidling og kommu-nikasjon til medlemmer og andre. Eksisterende publikasjoner utvikles for å balansere sitt faglige nedslagsfelt. Biblioteks-tjenestene tilpasses fremtidige behov. Kommunikasjonen gjen-nom nyhetsbrev, sosiale medier, nettsider og årsmeldinger skal videreutvikles.

5.3.15 Skape gode møteplasser og diskusjonsfora, herunder konferanser, seminarer, frokostmøter, studieturer og sosiale arrangementer.

5.3.16 Tilby gode rådgivnings- og konsulenttjenester, yte relevant service i konkurranserelaterte saker og spørsmål.

5.3.17 Legge til rette for god tilgang til informasjon og medlemservice på nett, og arbeide for ettertraktede medlemsfordeler. Norges Arkitekter skal være konkurransedyktig i alt det som tilbys av tilbud og tjenester til medlemmer.

5.3.18 Tilby service og juridiske råd til medlemmer som også er foretakseiere med behov for et støtteapparat for utvikling av entreprenørskap, ledelse, innovasjon og daglig drift.

5.3.19 Ivareta eksisterende fagmiljøer ved å opprette fagfora innen organisasjonen som for eksempel; bygg- og planforum, landskapsforum, og interiør- og designforum.

5.3.20 Ha en fornuftig organisering med hensyn til hvordan det arbeides med ulike saksspørsmål, eksempelvis knyttet til energi og miljø, tilgjengelighet og universell utforming, byutvikling, offentlige rom, kulturarv og materialbruk. Arbeidet på de ulike saksområdene kan være permanent organisert, gjennom etablerte og langvarige prosjekter, eller av mer kortsiktig og ad-hoc-karakter, for eksempel knyttet til det offentlige nyhets- og aktualitetsbildet.

5.3.21 Motvirke marginalisering av arkitektenes rolle og arbeide for at profesjonen gjeninntar viktige posisjoner som krever helhetlig styring innenfor den fysiske samfunnsbyggingen. Grunnopplæringen stiller arkitektene godt rustet for deltakelse i komplekse prosesser, og således velegnet til å inneha andre typer stillinger i arbeidsmarkedet utover tradisjonelt arkitektarbeid.

5.4 MEDLEMSKAP OG OPPTAKSKRITERIER

Medlemskap skal tilbys de som tilfredsstillt dagens opptakskrav i AFAG, NAL, NIL og NLA.

Dette vil som hovedregel innebære krav om mastergrad i arkitekturdisiplinene. Det skal vurderes opptak på særskilte vilkår for søkere med annen relevant utdanning eller tilstrekkelig yrkeskompetanse.

Flest mulige studentmedlemskap skal være en prioritert oppgave. Slike medlemskap tilbys alle som studerer ved landets studiesteder med master i arkitektur, interiørarkitektur, landskapsarkitektur, og tilsvarende godkjente studiesteder i utlandet. En oversikt over alle godkjente studiesteder vil bli utarbeidet når kriteriene for studentopptak blir nedtegnet i etableringsfasen.

I et langsiktig perspektiv bør det vurderes om opptakskriteriene skal endres, for å favne om søkere med annen relevant utdanning på masternivå. Et utvidet arkitekturbegrep og nye utdanningsløp gjør at dette må vurderes fortløpende.

5.5 TITTEL OG TITTELBEKYTTELSE

Medlemmer av NAL, NIL og NLA har i dag rett til å synliggjøre medlemskapet sitt når de kommuniserer med omverdenen gjennom bevisst bruk av titlene MNAL, MNIL og MNLA. Yrkestitlene er ettertraktede kvalitetsstempler og bekrefter at man har erfaring og kvalifikasjoner for utøvelse av faget. Verdien i disse titlene skal videreføres og fremheves i Norges Arkitekter.

I forbindelse med etableringen av Norges Arkitekter, vil yrkestitlene bli overført, eller erstattet av tilsvarende nye. Terskelen for å oppnå de nye yrkestitlene skal heves, slik at det kreves minst 2 års relevant yrkespraksis etter masterutdannelsen.

Ordinære medlemmer vil kunne bruke forkortelsen NA bak navn og spesialfelt, som for eksempel; arkitekt NA, interiørarkitekt NA og landskapsarkitekt NA, mens medlemmer som kvalifiserer til tittelbeskyttelsen vil i tillegg få rett til å bruke de respektive yrkestitlene som et ekstra kvalitetstempel.

Parallelt med dette vurderes det om arbeidet for en autorisasjon gjennom offentlig tittelbeskyttelse skal prioriteres, tilsvarende den vi kjenner fra USA (AAA) og England (RIBA).

5.6 NORGES ARKITEKTER SOM PARTSREPRESENTANT I ARBEIDSMARKEDET

Fagforeningstjenesten skal være et tilbud til alle medlemmer, på lik linje med Norges Arkitekters fagideelle arbeid. Arkitektens arbeidsvilkår og arbeidet for god arkitektur er to sider av samme sak.

En av de viktigste strategiske grunnene til å etablere en ny felles interesseorganisasjon, er å samle alle arkitekter som en sterk forhandlingspart for bedre arbeidsvilkår. Flere fagforeninger ønsker arkitektene som medlemmer. Det kan på sikt svekke det faglige samholdet. Det gis derfor ikke anledning til å velge bort fagforeningsmedlemskapet.

Norges Arkitekter vil søke om å overta AFAGs plass i hovedsammenslutningen Akademikerne. Dette er en arbeidstakerorganisasjon for langtidsutdannede. Organisasjonen ble stiftet i 1997. Medlemmene er yrkesorganisasjoner for personer med utdanning fra universitet eller vitenskapelig høyskole. Akademikerne består av 13 foreninger og disse har i alt cirka 170 000 medlemmer.

AFAG har i dag tariffavtaler med Arkitektbedriftene i Norge, offentlig sektor (gjennom Akademikerne) og Abelia. Disse vil bli videreført og oppdatert i Norges Arkitekter.

5.7 ORGANISASJON

5.7.1 Felles organisering

Etableringen av Norges Arkitekter innebærer at alle de fire organisasjonene blir enige om hvordan den nye organisasjonen skal bygges opp. Eksisterende organisasjoners demokratiske struktur skal videreutvikles og tilpasses nye faglige utfordringer. Det skal etableres en robust, kompetent og inkluderende medlemsorganisasjon med moderne og effektiv drift.

Nye **vedtekter** skal utarbeides og utformes i tråd med ovennevnte grunnprinsipper for hvordan organisasjonen skal struktureres.

Dagens organisasjoner har valgt ulike måter å organisere sitt høyeste besluttsende organ. AFAG har *landsmøte* hvert annet år,

NIL og NLA har *årsmøter* som sitt øverste besluttsende organ, mens NAL har organisert sitt som et *representantskap*. Hovedforskjellene går ut på at årsmøter er møter der alle medlemmene har rett til å møte, mens representantskapsmøter kjennetegnes ved at det er en gruppe medlemmer som representerer og ivaretar fellesskapets interesser. Det er fordeler og ulemper ved begge modellene.

Norges Arkitekter vil ha et øverste besluttsende organ i form av et **representantskap**. Representantskapets viktigste oppgaver blir å definere overordnede målsettinger for organisasjonen, velge styret, godkjenne regnskap og årsmeldinger. Representantskapet skal bestå av representanter fra lokalforeningene, tillitsvalgte og andre medlemmer for å sikre kontinuitet og tverrfaglighet. Det er viktig at Representantskapet får en konstellasjon som reflekterer medlems sammensetningen med tanke på blant annet; utdanning, praksis, kjønn og tilholdssted. Dette skal sikres gjennom regler for valgprosessen. I tillegg bør det vurderes å engasjere eksterne medlemmer med ulik kompetanse for å sikre kontinuitet og tverrfaglighet (etter dansk modell Akademisk Arkitektforening).

Representantskapet møtes annet hvert år, for å begrense ressursbruken samtidig som det sikres mest mulig kontinuitet i organisasjonens arbeid. Ved særskilte uforutsette situasjoner kan det innkalles til ekstraordinære representantskapsmøter.

Mellom Representantskapets møter har **styret** ansvaret for å lede og koordinere Norges Arkitekter innenfor gjeldende vedtekter og de rammer Representantskapet trekker opp. Sammensetningen av styret må også speile strukturen i medlemsmassen, samtidig som det blir viktig å sette sammen styret slik at det sikres at organisasjonen har den beste kompetansen i forhold til å drifte og utvikle organisasjonen. Det bør vurderes om styret, i tillegg til å ha representanter valgt blant medlemmene, skal suppleres med styrekompetanse rekruttert eksternt. Styrets leder skal fungere som **president** og være hovedtalsperson for hele organisasjonen.

Den øvrige virksomheten organiseres gjennom en rekke faste **komiteer, nemder og råd**, hvis oppgaver skal videreføres og styrkes, enten i felles eller fagspesifikke komiteer.

NORGES ARKITEKTER FAGFORA

For å ivareta dagens fagmiljøer vil det bli opprettet egne fagfora.

5.7.2 Lokalforeninger

Lokalforeningene i Norges Arkitekter skal representere organisasjonen og vil være viktige bidragsytere for å styrke og spre den arkitekturfaglige interessen og kompetansen på landsbasis. Lokalforeningene skal representere alle faggruppene, og skal kunne arbeide selvstendig med saker med lokal og regional forankring. Det skal være tett dialog mellom det sentrale organisasjonsleddet og lokalforeningene.

Lokalforeningene skal ha en betydelig rolle som faglig møteplass og arena for kunnskapsutveksling. De skal være tydelige aktører i lokal presse og lokalpolitikk forøvrig. Arkitekturformidling skal ivaretas gjennom utstillinger, befaringer og andre lokale utadvendte tiltak.

Hvilken struktur lokalforeningene skal ha, og hvor mange det skal være, utredes videre etter dialogmøter med lokalforeningslederne i løpet av januar 2014.

5.8 ADMINISTRASJON

Norges Arkitekter skal ha en administrasjon som er organisert på en fornuftig og fleksibel måte, med solid kompetanse i forhold til de sakene organisasjonen skal arbeide med. Det innebærer en endring av organisasjonskartet og sannsynligvis en omdefinering av enkelte arbeidsoppgaver. Det er ikke mulig å vite omfanget og resultatet av dette før kabalen legges i etableringsfasen. Det kan imidlertid forsikres om at prosessen vil gå ryddig for seg og følge alle gjeldende regler og retningslinjer.

Prosjekter, avtaler, kontrakter og andre forpliktelser som foreligger i dag, vil bli reforhandlet og søkt brakt videre i Norges Arkitekter, forutsatt at de er i tråd med organisasjonens til enhver tid gjeldende strategi og handlingsplaner.

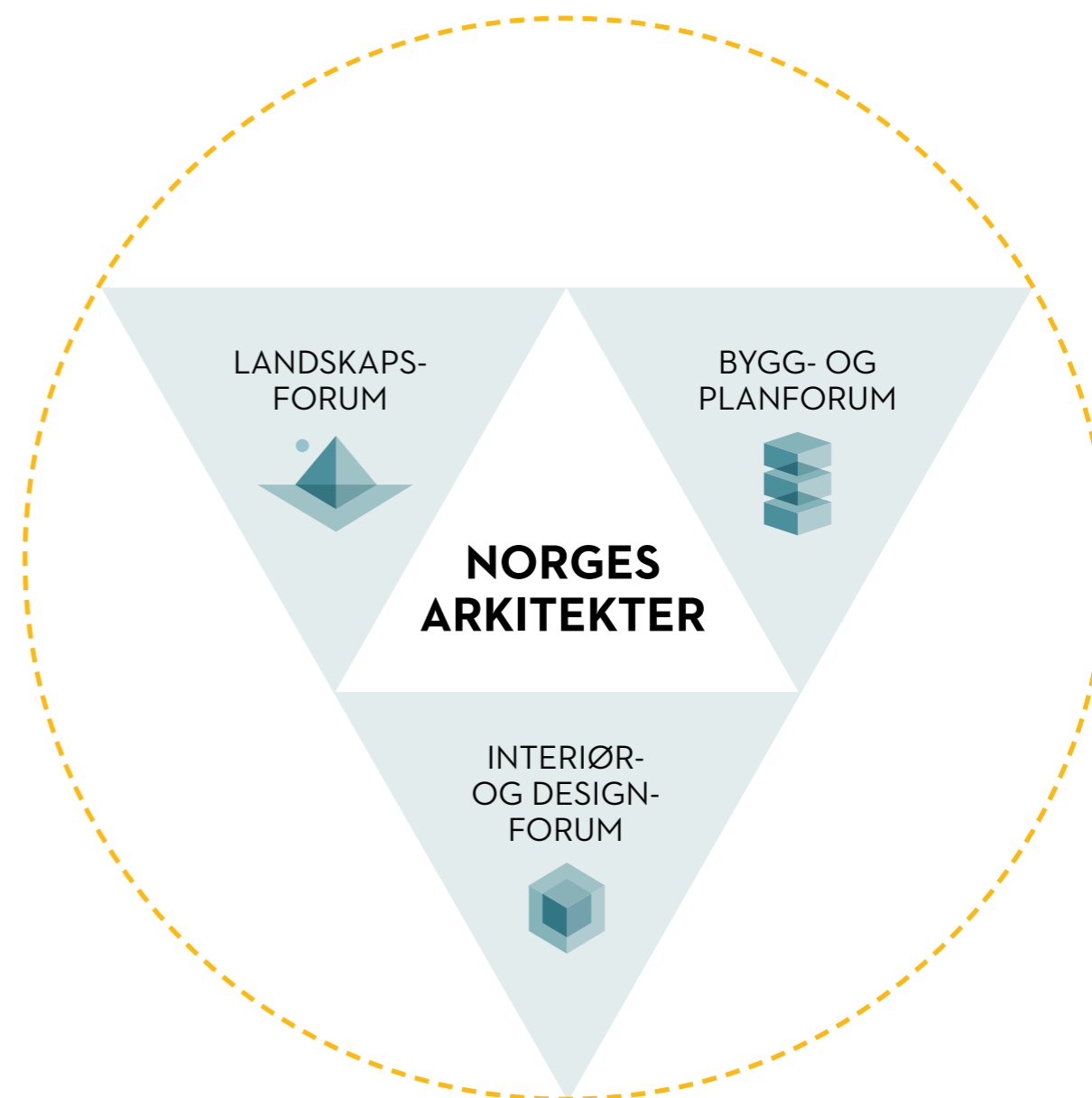
Administrasjonen skal ha kontor i Arkitekturhuset i Oslo og ledes av en administrerende direktør eller generalsekretær som rapporterer til styret.

5.9 INTERNASJONALT SAMARBEID

I dag er NAL, NIL og NLA medlem i én eller flere av følgende internasjonale organisasjoner:

Union Internationale des Architects (UIA), Architects Council of Europe (ACE), European Council of Interior Architects (ECIA), The International Federation of Landscape Architects (IFLA) og IFLA Europe.

Norges Arkitekter skal styrke det internasjonale samarbeidet. Som et ledd i dette skal det søkes om medlemskap i samtlige av disse organisasjonene. Erfaringsmessig er det også viktig å prioritere det nordiske samarbeidet.

VEIEN VIDERE

Det er en komplisert prosess å etablere en ny organisasjon. Alle detaljer kan ikke være ferdige til etableringstidspunktet. Det nye styret og administrasjonen må få tid og anledning til å utarbeide og fastlegge strategier og rutiner.

Likevel må det, på et tidspunkt i prosessen, tas endelig stilling til de viktigste prinsipielle spørsmålene. Det må utarbeides blant annet vedtekter, budsjett og valginstruks, samtidig som hele organisasjonskartet skal tegnes. Et endelig forslag til rammene for etablering av Norges Arkitekter presenteres i slutt-rapporten.

Sluttrapporten skal, etter planen, foreligge primo mars 2014. Etter det behandles forslaget i de fire organisasjonenes øverste besluttede organer. Dette skjer i perioden mars-mai 2014. NIL og NLA avholder sine årsmøter ultimo mars 2014. AFAG avholder sitt landsmøte primo mai 2014, samtidig med NALs representantskapsmøte.

Medlemmene får det siste ordet. I august/september 2014 skal det gjennomføres uravstemninger i de fire organisasjonene. Gitt tilstrekkelig oppslutning, etableres Norges Arkitekter fra senest 01.05.2015.

Før sluttrapporten foreligger, skal samarbeidsprosjektet Norges Arkitekter ytterligere forankres blant de tillitsvalgte i AFAG samt de lokale representantene i NAL, NIL og NLA. Styringsgruppen arrangerer derfor regionale dialogmøter med alle organisasjonenes lokalledere fra hele landet, for å få innspill underveis.

norgesarkitekter@arkitektur.no

REDAKSJON/STYRINGSGRUPPE:
Kim Skaara (NAL)
Katrine Strøm (NLA)
Siv Sennehet (NIL)
Bent Aaby (AFAG)

LAYOUT:
Anagram Design, Ida Ødegaard

PROSJEKTKOORDINATOR:
Helle B. Berg

FOTO:
COVER:
Kristin Ellefsen, Fædrelandsvennen

S. 2-3:
Reiulf Ramstad Arkitekter/foto: Jiri Havran/Statens vegvesen, Selvika rasteplass, Nasjonale Turistveger

S. 4. VENSTRE:
Reiulf Ramstad Arkitekter/foto: Jiri Havran/Statens vegvesen, Selvika rasteplass, Nasjonale Turistveger

S. 4. HØYRE:
Statoil hovedkvarter, Fornebu, a-lab/interiør: Momentum Arkitekter AS. Foto: Bjørgli & Bergersen

S. 6&7:
Rake Showroom, Trondheim, arkitekt: August Schmidt/studentprosjekt. Photo: Marius Waagaard

S. 9, VENSTRE:
Tursti, Svartdalen, Oslo, COWI AS. Foto: COWI AS

S. 9. HØYRE:
Storøyodden badeplass, Fornebu, Solbjør Arkitekter/Element Arkitekter. Foto: Kim Skaara

S. 10, HØYRE:
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Vestbanen. Kleihues + Schuwerk Gesellschaft von Architekten mbH/Statsbygg. Ill.: Statsbygg

S. 10, VENSTRE:
Furuset, parkour i Verdensparken.
Foto: Jens Fremming Anderssen/FutureBuilt

S. 11, HØYRE:
Plan for Brøset, Trondheim, ill. fra 3D-modell/Framtidens Bygg/NAL prosjektdatabase

S. 11, MIDTEN:
Quality Hotel Expo, Fornebu, interiørarkitekt MNIL Nikolai Butenschön/Haptic Architects AS.
Foto: Trine Thorsen

S. 11, OPPE, VENSTRE:
Drammen, Papirbredden/Ypsilon,
Foto: LPO Arkitekter/FutureBuilt

S. 11, NEDE, VENSTRE:
Idemitsu Petroleum, Norge, Interiørarkitektkontor: ZINC AS. Foto: ZINC AS

S. 12, VENSTRE:
Kunsthøgskolen i Bergen (KHIB), Møllendal, ill.: Snøhetta/Statsbygg

S. 12, OPPE, HØYRE:
DNB hovedkontor, interiørarkitektkontor: ZINC AS.
Foto: Jiri Havran

S. 12, NEDE:
Byåsen videregående skole, Trondheim, Hus arkitektur, Lark: Løvetanna Landskap. Foto: Visualis Arkitektur

COVER, SISTE SIDE:
Foto: Kristin Ellefsen, Fædrelandsvennen

Kilder: NAL/Ecobox prosjektdatabase, FutureBuilt pressemateriell, Statsbygg, Norsk Form m.fl.
Takk til alle som har bidratt med bilder.

